

BUDYNEK DAWNEGO TEATRU MIEJSKIEGO POWRACA JAKO CHORZOWSKIE CENTRUM KULTURY

Joachim Otte

Miesięcznik „Hajduczanin” nr 1/2008

Jest w Chorzowie przy ul. Sienkiewicza 3 kompleks budynków, który szczególnie dla starszych mieszkańców bardzo dużo znaczył. Pamiętają go jako miejsce szkolnych wycieczek do teatru, bądź też jako miejsce wielu wydarzeń kulturalno-społecznych, przede wszystkim goszczące zespoły Operetki Śląskiej, Opery Śląskiej i innych teatrów. Dla młodszych mieszkańców budynki te nie mają tak „magicznego” charakteru”. Teraz z pewnością się to zmieni.

Historia budynku dawnego Teatru Miejskiego przy ul. Sienkiewicza

Z chwilą przyłączenia w 1922r. Królewskiej Huty do Polski pojawiła się potrzeba wybudowania odpowiednio dużej sali teatralnej na potrzeby organizacji polskiego życia kulturalnego. Do realizacji tej idei przystąpiono w listopadzie 1924r., kiedy to zawiązał się Komitet Budowy Domu Ludowego z burmistrzem Pawłem Dombkiem na czele. Pieniądze na realizację tego zamierzenia miały pochodzić ze składek społecznych, dotacji samorządowych i państwowych oraz od sponsorów.

Projekt architektoniczny został wykonany przez znanego górnośląskiego architekta Stanisława Michejdy i architekta Lucjana Sikorskiego. Poświęcenie kamienia węgielnego miało miejsce 18 października 1931 roku, zaś 4 marca 1934r. uroczyście otwarto część teatralną Domu Ludowego ze 1150 miejscami dla widzów. Była to ówczesnie największa sala teatralna na Śląsku.

Początkowo prawo do własności Domu Ludowego zachowało Towarzystwo Domu Ludowego, jednak na skutek problemów finansowych, jeszcze w 1934r. przekazano Dom na własność Miasta Chorzów i odtąd już pojawia się nazwa Miejski Dom Ludowy. Część druga MDL, tzw. administracyjno-biurowa została oddana do użytku w kwietniu 1939r. Planowane trzecie skrzydło nie zostało wybudowane.

Przed wojną Dom Ludowy spełniał bardzo ważną rolę znaczącego ośrodka życia kulturalnego. To tutaj bardzo często występowały amatorskie zespoły teatralne, w tym znana „Reduta Śląska” i przede wszystkim miały miejsce występy teatrów dramatycznych i artystów estrady. Tu gościły zespoły Opery Warszawskiej, Teatru Wielkiego z Warszawy, Operetki Poznańskiej i Teatru Śląskiego z Katowic. Występowali tacy aktorzy jak Irena Kwiatkowska, Hanna Ordonówna, Juliusz Osterwa, Eugeniusz Bodo, Ada Sari, Mieczysław Fogg i Adolf Dymśa.

Po wojnie zmieniono nazwę obiektu na Miejski Dom Kultury „Teatr Miejski”, który do jego zamknięcia był miejscem wielu wydarzeń kulturalnych. To tu była druga scena Operetki Śląskiej, tutaj występowała Opera Śląska. W Teatrze Miejskim gościliśmy też wiele zespołów estradowych, między innymi takie jak chociażby Niebiesko-Czarni, Czerwone Gitary i wiele innych. Działalność Teatru Miejskiego głęboko utkwiała w pamięci mieszkańców. Budynek administracyjny stał się siedzibą PZPR.

Jak zrodziła się koncepcja powołania Chorzowskiego Centrum Kultury?

Decyzją Architekta Miejskiego, z dniem 15.06.1988r. Teatr Miejski został zamknięty do czasu wykonania generalnego remontu i dostosowania obiektu do wymagań ochrony przeciwpożarowej. Po przystąpieniu do remontu i wykonaniu prawie całkowitej rozbiórki

wnętrza teatru, przebudowę z braku środków finansowych przerwano na początku lat 90-tych (ub. wieku). W trudnych latach przełomu ustrojowego, nowy samorząd miejski wobec braku widocznych perspektyw pozyskania środków, nie miał wyraźnych planów utrzymania budynku w sferze kultury. I tak w 1991r. pojawił się projekt ówczesnego Zarządu Miasta, przekazania budynku na rzecz mającego powstać w Chorzowie Sądu Rejonowego. Projekt ten jednak bardzo niewielką liczbą głosów został odrzucony. Przy okazji należy przypomnieć, że ówczesny przewodniczący Komisji Kultury Rady Miasta Roman Liczba, widząc nieprzychylną kulturze postawę radnych, nie mogąc pogodzić się z faktem, że ludzie wykształceni głosowali za likwidacją placówki kultury o takim znaczeniu i takim rodowodzie, w akcie pewnej desperacji, złożył swój mandat radnego.

W budynku teatralnym w dalszym ciągu trwał stan „zawieszoności remontu” i w 1998r. Zarząd Miasta reagując na boom budowy dużych obiektów handlowych zapowiadał wniesienie projektu uchwały zmieniającej przeznaczenie budynku teatralnego z funkcji kultury na funkcję handlu. Odpowiadając na te zamiary Komisja Kultury pod przewodnictwem Piotra Fojcika przygotowała „Program polityki kulturalnej dla miasta Chorzowa”, w którym ważną rolę przypisano Chorzowskiemu Centrum Kultury, które powinno powstać w wyremontowanym i zaadaptowanym budynku dawnego Teatru Miejskiego przy ul. Sienkiewicza 3. Głównym inicjatorem i pomysłodawcą opracowania programu polityki kulturalnej miasta z uwzględnieniem powstania ChCK był członek Komisji Kultury, ówczesny Wiceprzewodniczący Rady Miasta dr inż. Joachim Otte. Rada Miasta program przyjęła w dniu 23.04.1998r. Sam budynek biurowy był w miarę w dobrym stanie i pełnił rolę obiektu wielofunkcyjnego, mieściła się tam filia Biblioteki, księgarnia, agencja wydawnicza, siedziba stowarzyszeń i najemcy prowadzący działalność gospodarczą.

Urzeczywistnienie zamierzeń Rady Miasta

Przyjęty program polityki kulturalnej stał się podstawą podjęcia przez Radę Miasta, w sierpniu 2000r., uchwały o przystąpieniu do inwestycji wieloletniej, która przewidywała remont odtworzeniowy budynku teatralnego oraz remont dostosowawczy budynku administracyjnego. Wtedy łączny koszt tej modernizacji oszacowano na 11,5 mln. zł. W roku 2001 powstał projekt budowlano-wykonawczy zrealizowany przez wyłonioną w drodze przetargu pracownię „Projektus” z Bielska-Białej. Jakkolwiek Uchwała Rady przewidywała realizację przebudowy w latach 2002-2004, to jednak uchwalając kolejne budżety nie zdecydowano się na zaplanowanie środków na przedmiotową inwestycję, przede wszystkim ze względu na pojawiające się już możliwości wsparcia środkami unijnymi.

Projekt przewidywał cały szereg prac remontowych, począwszy od wymiany dachu, poprzez wymianę instalacji wodnej, kanalizacyjnej i centralnego ogrzewania, aż po ocieplenie ścian budynku. Przewidziano również nową aranżację otoczenia budynku. W 2004r. przygotowano wszystkie dokumenty niezbędne do złożenia wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wniosek ten potwierdziła Uchwała Rady Miasta z dnia 29.04.2004r. w którym ujęto plan finansowy na kwotę 13.627tys. zł. Wniosek złożono w Urzędzie Marszałkowskim dnia 13.08.2004r.

W przeprowadzonym przez Urząd Marszałkowski konkursie projekt uzyskał siódme miejsce w rankingu wojewódzkim i po akceptacji przez Zarząd Województwa Śląskiego w dniu 10.02.2005r. przyznano mu wnioskowane dofinansowanie. Podpisana umowa zakładała rozpoczęcie realizacji w październiku 2005r., zakończenie zaś rzeczowe w grudniu 2007r. Całość kosztów przebudowy na Chorzowskie Centrum Kultury wyniosło 18,5 mln zł. z czego 50% stanowi dotacja ze środków unijnych. Drugie 50% to środki budżetu miasta.

Założenia funkcjonalne Chorzowskiego Centrum Kultury

Analiza potrzeb wykazała, że w Chorzowie brak jest ośrodka kultury usytuowanego w centrum miasta, który skupiałby w jednym miejscu szereg zróżnicowanych pod względem formy i treści propozycji z zakresu kultury, edukacji i rozrywki. Należy wziąć pod uwagę, że dotychczasowy Dom Kultury Centrum przy ul. Dąbrowskiego nie spełnia wymagań, jakie stawia się domom kultury. Chorzowskie Centrum Kultury powinno więc odgrywać kluczową rolę w rozwoju kultury naszego miasta. Istnienie nowoczesnej sali widowiskowej na 450 miejsc, wraz z profesjonalną sceną oraz orkiestronem pozwoli na organizację różnego rodzaju koncertów, widowisk i spektakli teatralnych na zasadzie impresariatu. Drugą ważną sferą działalności ChCK będzie działalność edukacyjna domu kultury. Znajdzie tu też swoje miejsce Chór Lutnia oraz zespoły taneczne. Gotowe jest także studio nagrań. Na parterze części administracyjnym prowadzi swą działalność Galeria Miejska MM, która jak pamiętamy została zainaugurowana w roku 2000.

W przyziemiu obiektu przewiduje się lokalizację restauracji bądź kawiarni z niezależnym wejściem, które już jest przygotowane.

Otwarcie Chorzowskiego Centrum Kultury

Po wielu latach oczekiwania spełniają się marzenia wielu Chorzowian, związane z uruchomieniem dawnego Teatru Miejskiego. I tak dnia 28 stycznia będzie miał miejsce uroczysty koncert rozpoczynający funkcjonowanie tak Chorzowskiego Centrum Kultury. W koncercie zatytułowanym „Chorzowianie Chorzowianom” wystąpią znakomici artyści związani w różny sposób z Chorzowem, uzupełnieni niektórymi zespołami z naszych placówek miejskich.